

Όταν ένας ακαδημαϊκός ασχοληθεί με την ιστορία ενός αθλητικού σωματείου συμβαίνουν δύο πράγματα. Το έργο του αντανακλά την πληρότητα και την ποιότητα της επιστημονικής του κατάρτισης, ενώ γρήγορα γίνονται εμφανή τα κίνητρά του.

Έτσι έγινε και στην περίπτωση του Alexander Kitroeff, καθηγητή ιστορίας στο Haverford College

, στην Φιλαδέλφεια των Η.Π.Α.

Ίσως να μην το μαρτυρά το ονοματεπώνυμό του αλλά ο Αλέξανδρος, είναι Έλληνας, γεννήθηκε, μεγάλωσε και τελείωσε εγκύκλιες σπουδές στην Ελλάδα. Εγγονός, εμβληματικής φιγούρας του Παναθηναϊκού του Γεώργιου Γιαννουλάτου, ποτίστηκε με την ιδέα του συλλόγου και σε μεστή ηλικία κατέγραψε την ιστορία του.

Με ειλικρινή διάθεση (*«γράφοντας αυτό το βιβλίο, προσπάθησα να συνδυάσω την επαγγελματική μου ιδιότητα ως ιστορικού με την ατομική μου ιδιότητα ως οπαδού του Παναθηναϊκού»* - σ. 5») τοποθετείται ευθέως και με την επιστημονική του λεπτότητα προσεγγίζει το θέμα.

Ασφαλώς και θα υπάρξουν αρκετοί (κυρίως ερυθρόλευκης συλλογικής προτίμησης) που θα διαφωνήσουν, όχι τόσο με τα γεγονότα αλλά με την ερμηνεία τους. Ενδεχομένως μάλιστα να βρεθούν αρκετοί να υποστηρίξουν ότι φάνηκε ήπιος απέναντι σε διάφορες ηγεσίες του Παναθηναϊκού. Αλλά αυτές είναι τοποθετήσεις του, τις οποίες μάλιστα υποστηρίζει με ισχυρά επιχειρήματα, έτσι οι πιθανά διαφωνούντες θα πρέπει να είναι αντίστοιχα καλά ενημερωμένοι.

Το πόνημα του, έχει ποδόσφαιροκεντρικό χαρακτήρα, γεγονός σχεδόν μοιραίο, χωρίς όμως να λείπουν οι αναφορές για τα υπόλοιπα αθλητικά τμήματα και τις επιτυχίες των αθλητών τους.

Σημαντική διάσταση, δίνει και στην ευρωπαϊκή ταυτότητα του συλλόγου, κάτι που εξ' άλλου γίνεται διακριτό ευθύς αμέσως από τον τίτλο. Ο συγγραφέας σκύβει πάνω της με επιμέλεια, ερευνά, καταγράφει, αιτιολογεί, φθάνει σε συμπαγή συμπεράσματα και αναδεικνύει τις ευρωπαϊκές, οπωσδήποτε ξεχωριστές (για ελληνικό club) πορείες της ποδοσφαιρικής ομάδας.

Σε κάθε περίπτωση, επιμελήθηκε το θέμα του με προσοχή. Οι παρατηρήσεις του, σε ότι αφορά τις κοινωνικές προεκτάσεις, τα πολιτικά παιχνίδια και τις οικονομικές συναλλαγές είναι τεκμηριωμένες, συχνά επιχειρεί τομές στα γεγονότα ερευνώντας τα αίτια που τα προκάλεσαν, ενώ ταυτόχρονα παρέχει σωρεία πληροφοριών και τις πηγές τους.

Εκτός όλων αυτών υπάρχουν 38 φωτογραφίες, που απεικονίζουν τις δραστηριότητες της ποδοσφαιρικής ομάδας από το 1922 ως το 1996.

Πέρα από τις όποιες ιδεολογικές διαφορές που μπορεί να ανιχνευθούν, μακριά από τις διαφορετικές ερμηνείες που μπορούν να αποδοθούν στα γεγονότα, η ιστορία εξ' άλλου είναι μια πολύ ζωντανή επιστήμη για να είναι μονοδιάστατη, αυτό που ενδεχομένως απουσιάζει είναι η εξιστόρηση μιας απόλυτα προσωπικής καταγραφής, από τα χρόνια της νιότης του συγγραφέα, (μετά σπούδασε, εργάστηκε στο εξωτερικό) που θα μπορούσε μάλιστα να ενισχύσει την επιστημονική βάση του βιβλίου.

Ποιος ξέρει όμως; Ίσως σε μια δεύτερη έκδοση.